

Osavuositiedot 1.1.-30.9.2001

Fortum Oyj:n osavuositarkastus 1.1. – 30.9.2001

Fortumin tammi-syyskuun tulos viidenneksen viime vuotta parempi Velkoja vähennettiin, tehostamistoimet purivat

Osavuosi lyhyesti

- Liikevoitto 743 miljoonaa euroa oli 19 % viime vuoden vastaavaa jaksoa parempi.
- Voitto ennen satunnaisia eriä kasvoi 41 % ja oli 583 miljoonaa euroa.
- Osakekohtainen tulos parani 26 % ja oli 0,49 euroa.
- Kassavirta ennen rahoitusta oli vahva, 806 miljoonaa euroa.
- Tase vahvistui, korolliset nettovelat vähenivät 871 miljoonaa euroa.
- Uusi konsernirakenne astui voimaan lokakuun alussa.
- Tehostamistoimet jatkuivat koko konsernissa.

Tunnusluvut

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Liikevaihto, milj. euroa	2 482	2 561	7 874	7 532	10 614
Liikevoitto, milj. euroa	184	201	743	623	906
Voitto ennen satunnaisia eriä, milj. euroa	134	144	583	414	633
Tulos/osake, EUR	0,11	0,13	0,49	0,39	0,55
Oma pääoma/osake, EUR			6,52	6,21	6,32
Sijoitettu pääoma (kauden lopussa), milj. euroa			10 580	11 722	11 365
Korollinen nettovelka (kauden lopussa), milj. euroa			3 755	5 067	4 626
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, milj. euroa			483	2 954	3 131
Kassavirta ennen rahoitusta, milj. euroa			806	-862	-685
Sijoitetun pääoman tuotto, %			9,4	8,3	9,4
Oman pääoman tuotto, %			8,8	7,6	8,6
Velkaantumisasaste, %			58	81	73
Henkilöstö keskimäärin			15 237	16 336	16 220

Liikevaihto ja tulos

Konsernin liikevaihto tammi-syyskuussa kasvoi 4,5 % viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna ja oli 7 874 (7 532) miljoonaa euroa. Kasvuun vaikuttivat ensisijaisesti sähkön ja kaasun tuotannon kasvu sekä sähkön hinnan nousu. Maakaasutradingin myyntien ja ostojen kirjauskäytäntöä on muutettu siten, että tämän toiminnan liikevaihto muodostuu nettomyynnistä. Muutos ei vaikuta liikevoittoon. Vuoden 2000 vertailuluvut on muutettu vastaavasti.

Konsernin liikevoitto 743 (623) miljoonaa euroa oli 19 % vertailukautta parempi.

Sähkön ja lämmön tuotannon ja myynnin tuloskehitys jatkui myönteisenä. Tähän vaikuttivat eniten voimalaitoskapasiteetin kasvu ja sähkön kohonnut hinta.

Öljyn ja kaasun tuotannon tulosta vahvasti kaasun määrän kasvu huolimatta siitä, että Norjassa Åsgard-kentän kaasun tuotanto on ollut pysähdyksissä putkiston korjaustöiden vuoksi.

Öljynjalostuksen ja markkinoinnin tulosta heikensi jalostamoseisokin lisäksi kesäkuukausien erittäin pieni jalostusmarginaali. Shipping-liiketoiminnan tuloskehitys oli myönteinen.

Service-sektorin liikevoitosta merkittävä osa liittyi Humberin voimalaitoksen toisella vuosineljänneksellä tapahtuneeseen käyttö- ja kunnossapitosopimuksen myyntiin.

Engineering-sektorin tulosta rasittivat eräät Voimansiirto-engineeringin pitkäaikaiset hankkeet, joiden päättämiskustannukset on kirjattu ensimmäisen ja toisen neljänneksen tulokseen. Voimansiirto-engineeringiä harjoittava alakonserni myytiin kesäkuun lopussa. Voimalaitos-engineeringin tehostamistoimenpiteet jatkuivat.

Fortumin puoliksi omistaman Birka Energi –konsernin vaikutus Fortumin liikevoittoon oli 134 (110) miljoonaa euroa.

Konsernin tulokseen sisältyi kertaluontoisia eräitä nettona 63 (82) miljoonaa euroa. Näistä myyntivoitot, joista merkittävin on toisella neljänneksellä toteutunut Unkarin voimalaitoskauppa, olivat yhteensä 140 miljoonaa euroa. Muut kertaluontoiset erät johtuivat suurelta osin kulukirjauksista, jotka on tehty Ison-Britannian voimalaitososuuksista, sekä varastotappioista, joita syntyi 16 (varastovoittoa 35) miljoonaa euroa lähinnä raakaöljyn syyskuussa alentuneen hinnan johdosta.

Voitto ennen veroja oli 583 (406) miljoonaa euroa. Katsauskauden voitto oli 393 (297) miljoonaa euroa.

Konsernin korollinen nettovelka pieneni merkittävästi, 871 miljoonaa euroa, vuodenvaihteeseen verrattuna ja konsernin nettorahoituskulut vähenivät 160 (209) miljoonaan euroon.

Liiketoimintakatsaukset

Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti

Fortum keskittää öljyn ja kaasun tuotantonsa Norjaan ja Venäjälle. Isossa-Britanniassa Fortum harjoittaa kaasun tradingkauppaa ja myy kaasua loppukäyttäjille. Itämeren alueella yhtiö on mukana kaasuverkkohankkeissa ja omistaa osuuksia kaasuyhtiöistä.

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Liikevaihto, milj. euroa*	175	117	556	331	533
Liikevoitto, milj. euroa	61	46	180	131	218
Sidottu pääoma, milj. euroa			1 298	1 330	1 284
Sidotun pääoman tuotto, %			18,6	13,4	18,0

* Maakaasutradingin ja vähittäiskaupan osuus oli tammi-syyskuussa 179 (60) miljoonaa euroa.

Pohjanmeren kevyen Brent-raakaöljyn keskimääräinen hinta tammi-syyskuussa oli 26,2 (28,0) USD/bbl. Fortumin myymän öljyn keskimääräinen barrelihinta oli 25,6 (27,5) dollaria.

Maakaasutradingin myyntien ja ostojen kirjauskäytäntöä on muutettu siten, että liikevaihto muodostuu nettomyynnistä. Muutoksella ei ole vaikutusta liikevoittoon.

Öljyn ja kaasun tuotanto

(Öljykvivalenttibarrelia päivässä)	I - III/01	I - III/00	2000
Yhteensä	40 890	32 400	34 200

Tammi-syyskuun tuotanto vastasi noin 2,0 (1,7) miljoonan tonnin vuosituotantoa. Tuotannosta viidennes oli maakaasua. Kokonaistuotanto kasvoi 25 % viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna.

Fortum keskittää öljyn ja kaasun tuotantonsa Norjaan ja Venäjälle ja on myymässä öljykenttä-osuuksiaan Omanissa.

Syyskuussa Fortum päätti osallistua Luoteis-Venäjällä sijaitsevan Etelä-Shapkinon öljykentän ensimmäisen vaiheen kehittämiseen Fortumin ja venäläisen öljy-yhtiön Lukoilin puoleksi omistaman SeverTEK-yhtiön hallitsemalla valtausalueella. Koko hankkeen kustannusarvio on kolmen vuoden aikana noin 360 miljoonaa dollaria. Enintään puolet tästä katetaan omalla pääomalla, loput on tarkoitus hoitaa ulkopuolisella pitkäaikaisella lainalla. Kentän tuotannon on suunniteltu alkavan vuonna 2003. Koko kentän tuotantomäärä on suurimmillaan 2,6 miljoonaa tonnia raakaöljyä vuodessa. Kentän hyödynnettävät öljyvarat on arvioitu 23 miljoonaksi tonniksi.

Norjassa Åsgard-kentän kaasun tuotanto on ollut pysähdyksissä elokuun loppupuolelta asti putkiston korjaustöiden vuoksi. Kaasun tuotannon arvioidaan käynnistyvän uudelleen vuodenvaihteessa. Korjaustöitä jatketaan vielä ensi keväänä. Niiden aikana kentän tuotannon arvioidaan olevan suunniteltua alhaisempi. Kentän öljyntuotanto jatkuu normaalisti.

Öljynjalostus ja markkinointi

Fortumilla on kaksi öljynjalostamoja Suomessa, liikenneasema- ja myyntipisteverkosto Suomessa ja muissa Itämeren alueen maissa sekä perusöljy-, voiteluaine-, komponentti- ja nestekaasuliiketoimintaa. Kuljetuksia varten konsernilla on omia ja rahdattuja säiliöaluksia sekä terminaaleja.

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Liikevaihto, milj. euroa	1 846	1 972	5 544	5 550	7 759
Liikevoitto, milj. euroa	77	133	222	274	382
Sidottu pääoma, milj. euroa			1 733	1 869	1 838
Sidotun pääoman tuotto, %			16,6	19,7	22,2

Kansainvälinen jalostusmarginaali Luoteis-Euroopassa (Brent Complex) oli tammi-syyskuussa keskimäärin 2,2 (3,5) USD/bbl. Toukokuussa jalostusmarginaali laski jyrkästi ja pysyi alhaalla myös kesä-heinäkuussa. Tämä johtui pääasiassa bensiinin ylitarjonnasta maailmanmarkkinoilla. Jalostusmarginaalien keskiarvo oli heinä-syyskuussa 1,1 (3,4) USD/bbl. Fortumin jalostusmarginaali säilyi selvästi kansainvälistä marginaalia parempana. Ero oli katsauskaudella lähes kaksi dollaria barreilta.

Öljytuotteiden kulutus Suomessa oli 6,7 (6,5) miljoonaa tonnia tammi-syyskuussa. Suomessa Fortumin myymän bensiinin vähittäismarkkinaosuus oli 29,9 (31,6) %, dieselöljyn 43,1 (44,1) %, kevyen polttoöljyn 40,5 (39,9) % ja raskaiden polttoöljyjen 48,5 (48,8) %.

Fortum jalosti tammi-syyskuussa raakaöljyä ja muita syöttöaineita yhteensä 8,6 (9,3) miljoonaa tonnia. Öljytuotteita toimitettiin Suomeen 5,3 (5,5) miljoonaa tonnia. Porvoon jalostamon huoltoseisokin vuoksi viennin osuus pieneni viime vuodesta ja oli 3,1 (3,6) miljoonaa tonnia.

Fortumin jalostamien öljytuotteiden toimitukset tuoteryhmittäin

(1 000 t)	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Bensiinit	1 146	988	2 796	2 943	3 941
Dieselöljyt	786	809	2 304	2 418	3 246
Lentopetroli	159	214	378	612	786
Kevyt polttoöljy	439	424	786	1 321	1 843
Raskas polttoöljy	241	307	485	827	1 133
Muut	339	373	1 813	1 016	1 360
Yhteensä	3 110	3 115	8 562	9 137	12 309

Fortumin jalostamien öljytuotteiden toimitukset alueittain

(1 000 t)	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Suomi	1 759	1 862	5 273	5 497	7 423
Muut pohjoismaat	551	468	1 384	1 262	2 142
Baltian maat ja Venäjä	0	21	27	90	153
USA ja Kanada	144	222	484	742	1 029
Muut maat	656	542	1 394	1 546	1 562
Yhteensä	3 110	3 115	8 562	9 137	12 309

Alkuvuonna Fortum tilasi öljytuotteiden kuljetuksia varten neljä säiliöalusta, joista ainakin kaksi tulee pitkäaikaiseen bareboat-rahtaukseen, ja myi kaksi alusta, joista toinen bareboat-rahdattiin neljäksi vuodeksi.

Rahtitason voimakas heilahtelu jatkui kolmannella vuosineljänneksellä. Keskimäärin rahtitaso pysyi kuitenkin hyvänä. Shipping-liiketoiminnan sopimusrakenne, rahtausten onnistunut ajoitus ja alusten korkea käyttöaste takasivat kannattavuuden pysymisen hyvällä tasolla.

Porvoossa otettiin käyttöön Citydieselin ja perusöljyn tuotantolaajennukset, joiden myötä rikittömän Citydieselin kapasiteetti nousee 3,9 miljoonaan tonniin vuodessa ja perusöljytuotanto 150 000 tonniin vuodessa. Naantalın jalostamolla on käynnistetty investointi, joka mahdollistaa rikittömän bensiinin valmistuksen.

Fortum valmistaa ja myy rikittömiä tuotteita jo nyt Suomen ulkopuolelle maihin, jotka veroporrastuksin edesauttavat näiden tuotteiden markkinoille tuloa. Yhtiöllä on valmius toimittaa rikittömiä liikennepolttoaineita myös Suomeen. Fortumilla on myös mahdollisuus etanolin käyttönotolle moottoribensiinin valmistuksessa.

Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti

Fortum on sähköntuotannossa ja -myynnissä pohjoismaiden toiseksi suurin ja lämmöntuottajana pohjoismaiden johtava yritys. Toiminta on merkittäväntä Suomessa ja Ruotsissa. Lisäksi toimintaa on Manner-Euroopassa, Brittein saarilla, Irlannissa ja Kaakkois-Aasiassa.

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Liikevaihto, milj. euroa	379	359	1 401	1 246	1 760
- sähkönmyynti, milj. euroa	263	285	951	871	1 170
- lämmönmyynti, milj. euroa	78	64	337	290	411
Liikevoitto, milj. euroa	23	2	228	148	211
Sidottu pääoma, milj. euroa			5 673	6 549	6 193
Sidotun pääoman tuotto, %			5,1	3,1	3,8

Tammi-syyskuussa sähköä käytettiin pohjoismaissa yhteensä 284,9 (279,1) terawattituntia (TWh). Fortum myi sähköä pohjoismaissa 35,0 (31,6) TWh. Myynti pohjoismaiden ulkopuolella oli 5,5 (4,4) TWh.

Myynti Ruotsissa kasvoi edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna lisääntyneen voimailtoskapasiteetin ansiosta.

Sähkön hinta tammi-syyskuussa oli pohjoismaisessa sähköpörssissä noin 107 % vertailujaksoa korkeampi eli keskimäärin 23,8 (11,5) euroa megawattitunnilta. Sähkön hinnan nousu johtui sähkön kulutuksen kasvusta, pienemmistä sademääristä ja niiden myötä alentuneesta vesivoiman tuotannosta ja pienemmistä vesivarastoista sekä myös hiilen hinnan nousun myötä kasvaneista tuotantokustannuksista. Viimeaikaisten, normaalia voimakkaampien sateiden takia pohjoismaiset vesivarastot ovat syyskuun lopulta alkaen jonkin verran nousseet ja lähentyneet viime vuoden tasoa.

Fortumin myymän sähkön keskihinta pohjoismaissa nousi noin 11 % vertailujaksosta.

Loviisan voimalaitoksen vuosihuolto toteutettiin suunnitellusti elo-syyskuussa, jonka jälkeen laitos on ollut normaalikäytössä.

Fortum jatkoi sähköntuotantorakenteensa optimointia ja myi syyskuun alussa 27,9 % omistusosuutensa Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:stä usean energiayhtiön muodostamalle konsortiolle. Kauppahinta oli 47 miljoonaa euroa.

Sähkönmyynti alueittain (TWh)

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Pohjoismaat yhteensä	10,1	10,2	35,0	31,6	45,3
- Suomi	5,8	5,6	20,7	20,3	28,4
- Ruotsi*	4,3	4,6	14,3	11,3	16,9
Saksa	1,1	1,1	3,2	2,8	3,9
Iso-Britannia ja Irlanti	0,6	0,5	2,0	1,5	1,9
Muut maat	0,2	0,0	0,3	0,1	0,3
Yhteensä	12,0	11,8	40,5	36,0	51,4

* sisältää 50 % Birka Energin sähkönmyynnistä, tammi-syyskuussa 8,3 (9,1) TWh.

Tammi-syyskuussa Fortumin omasta sähköntuotannosta vesivoiman osuus oli noin 13 (10) TWh eli 30 (28) % ja ydinvoiman osuus noin 15 (13) TWh eli 36 (35) %. Muita tuotantomuotoja olivat hii-
li, turve, maakaasu, biomassa, tuuli ja öljy.

Lämmönmyynti alueittain (TWh)

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Suomi	1,8	2,1	7,8	8,6	11,5
Ruotsi*	0,4	0,5	3,1	2,9	4,1
Muut maat	0,9	0,0	1,7	0,4	0,7
Yhteensä	3,1	2,6	12,6	11,9	16,3

* on 50 % Birka Energin lämmönmyynnistä

Sähkönsiirto

*Fortumilla on sähkönjakeluasiakkaita yhteensä 900 000 Suomessa, Ruotsissa, Sak-
sassa ja Virossa.*

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Liikevaihto, milj. euroa	95	101	335	338	467
Liikevoitto, milj. euroa	24	25	105	93	127
Sidottu pääoma, milj. euroa			2 104	2 326	2 263
Sidotun pääoman tuotto, %			6,4	5,4	6,4

Sähkönsiirto jakeluverkoissa alueittain (TWh)

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Suomi	0,8	0,8	3,0	2,9	4,0
Ruotsi*	1,7	1,5	6,0	5,8	8,1
Saksa	0,6	0,7	2,0	2,1	2,7
Viro	0,1	0,0	0,2	0,1	0,2
Yhteensä	3,2	3,0	11,2	10,9	15,0

*on 50 % Birka Energin sähkönjakelusta

Sähkönjakeluasiakkaitten lukumäärä alueittain

	30.9.2001	30.9.2000	31.12.2000
Suomi	280 000	280 000	280 000
Ruotsi*	450 000	450 000	440 000
Saksa	160 000	170 000	160 000
Viro	20 000	20 000	20 000
Yhteensä	910 000	920 000	900 000

* on 50 % Birka Energin sähkönjakeluasiakkaista

Tammi-syyskuussa Fortumin jakeluverkoissa siirrettiin sähköä yhteensä 11,2 (10,9) TWh.

Alueverkkosiirron määrä konsernin ulkopuolisille asiakkaille Suomessa oli 4,9 (5,3) TWh ja Ruotsissa 5,8 (4,7) TWh.

Heinäkuun alussa Fortum yhtenäisti Suomessa sähkön siirron hinnoittelurakenteensa ja korotti siirtohintoja.

Service

Service tarjoaa käyttö- ja kunnossapitopalveluja voimalaitosten omistajille sekä kunnossapitopalveluja prosessiteollisuudelle. Painopiste on Suomessa ja Ruotsissa. Lisäksi toimintaa on Manner-Euroopassa, Brittein saarilla, Irlannissa ja Kaakkois-Aasiassa.

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Liikevaihto, milj. euroa	84	83	253	234	356
Liikevoitto, milj. euroa	3	2	29	4	12
Sidottu pääoma, milj. euroa			28	34	31
Sidotun pääoman tuotto, %			131,1	16,4	32,9

Fortum Servicen vastuulla olevien voimalaitosten käytettävyys jatkui edelleen hyvänä ja oli tarkastelujaksolla 97,1 % (96,0 %). Kunnossapitopalvelujen tyypillinen kausivaihtelu näkyi kevään ja kesän voimakkaan kysynnän jälkeen tilauskannan vakiintumisena.

Engineering

Engineering on erikoistunut energian tuotantojärjestelmien kokonais- ja osatoimituksiin sekä öljynjalostus- ja kemianteollisuuden laitostoimituksiin.

	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Liikevaihto, milj. euroa	72	135	299	408	585
Liikevoitto, milj. euroa	1	1	-9	-5	-21
Sidottu pääoma, milj. euroa			7	67	81
Sidotun pääoman tuotto, %			-27,3	-9,0	-35,6

Syyskuussa valmistui Fortum Engineeringin rakentama 120 megawatin kaasuvoimalaitos saksalaisen kemianteollisuusyhtiön Wacker Chemien Burghausenin teollisuusalueelle.

Engineering-sektorin laskuttamaton tilauskanta oli katsauskauden lopussa merkittävästi alempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan, 227 (672) miljoonaa euroa. Lasku johtuu siitä, että isoja voimalaitosprojekteja on tänä vuonna valmistunut, eikä vastaavia uusia suuria tilauksia ole saatu.

Investoinnit ja rahoitus

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat tammi-syyskuussa yhteensä 483 (2 954) miljoonaa euroa. Suurin osa investoinneista kohdistui öljynjalostukseen ja sähköntuotantoon.

Fortum kasvatti heinäkuussa omistustaan ruotsalaisessa Vattenfall Naturgas AB:ssa 10 prosentista 20 prosenttiin. Elokuussa Fortum luopui kahden prosentin omistuksestaan latvialaisessa A/S Latvijaz Gaze -yhtiössä. Syyskuussa Fortum myi 27,9 % omistusosuutensa Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:stä.

Lokakuun alussa Fortum myi 17,46 % osuutensa thaimaalaisesta Union Power Development Company (UPDC) –yhtiöstä, joka vastaa Hin Krutin hiilivoimalaitosprojektista.

Kassavirta ennen rahoitusta oli 806 (-862) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan kassavirta oli 889 (422) miljoonaa euroa.

Korollinen nettovelka väheni merkittävästi ja oli katsauskauden päättyessä 3 755 miljoonaa euroa (4 626 miljoonaa euroa vuoden 2000 lopussa). Tämän ansiosta velkaantumisasaste aleni 58 %:iin (73 % vuoden 2000 lopussa).

Käyttöpääoman muutos, käyttöomaisuuden myynnit sekä Ruotsin kruunun heikentyminen euroa vastaan vaikuttivat sijoitetun pääoman pienenemiseen.

Liiketoiminnan kehittäminen ja rakennejärjestelyt

Fortumin ydinliiketoiminta-alueena ovat pohjoismaat ja muu Itämeren alue, johon yhtiö strategiansa mukaisesti keskittää valtaosan toiminnastaan. Merkittävä asema pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla, erikoisosaaminen öljynjalostuksessa ja markkinajohtajuus laadukkaissa liikennepolttoaineissa ovat ydinliiketoimintojemme vahvuuksia. Myös laaja asiakaskunta tarjoaa kasvumahdollisuuksia.

Sähköliiketoiminnassa Fortum haluaa osallistua erityisesti pohjoismaisiin rakennejärjestelyihin ja on ilmoittanut kiinnostuksensa neuvotella ruotsalaisen Birka Energi AB:n koko osakekannan ostopista.

Lokakuun alussa astui voimaan uusi konsernirakenne, jonka mukaan Fortumissa on 12 liiketoimintayksikköä aikaisemman 26 asemasta. Aikaisempaa laajemmat kokonaisuudet antavat yksiköille entistä paremmat mahdollisuudet tavoitteidensa saavuttamiseen ja itsenäiseen toimintaan. Uusi liiketoimintarakenne on yhteensopiva konsernin strategisten päälinjausten kanssa.

Valtaosa uusista yksiköistä kuuluu kahteen sektoriin: Öljysektoriin kuuluvat Öljynetsintä ja -tuotanto, Öljynjalostus, Öljytuotteiden vähittäiskauppa ja Shipping. Sähkö ja lämpö -sektoriin kuuluvat Sähköntuotanto, Sähkönsalkun hallinta ja trading, Lämpö, Kaasu, Sähkönsiirto sekä Birka Energi (Ruotsi). Muut liiketoimintayksiköt ovat energiatuotteita ja -palveluja myyvä Fortum Markets ja Fortum Energy Solutions, joka sisältää Servicen lisäksi Voimalaitos-engineeringin.

Vuoden 2001 tilinpäätösraportoinnissa otetaan huomioon uusi konsernirakenne.

Konsernin esikuntien ja palveluyksiköiden tehostamistoimet aloitettiin syyskuussa.

Konsernin henkilöstö

Fortum-konsernin henkilöstön lukumäärä tammi-syyskuussa oli keskimäärin 15 237 (16 336). Vähennyksestä huomattava osa johtuu Voimansiirto-engineeringin myynnistä. Eri puolilla konsernia toteutettujen tehostustoimien johdosta vakinainen henkilöstö on tähän mennessä vähentynyt noin 380 henkilöllä.

Lähiajan näkymät

Fortumin tuloksen muodostumisen kannalta merkittäviä markkinatekijöitä ovat raakaöljyn hinta, öljyn jalostusmarginaali, sähkön markkinahinta ja Yhdysvaltain dollarin kurssi.

Tilanteen kehittymistä öljymarkkinoilla on erittäin vaikea ennustaa. Opecin raakaöljyn tavoitehinta on edelleen 22-28 dollaria barreilta. Lokakuussa Brent-raakaöljyn keskihinta oli 20,5 dollarin tasolla, kun se tammi-syyskuussa oli 26,2 dollaria. International Petroleum Exchangen Brent-futuureiden hinnat loppuvuodelle 2001 ovat 20,8 dollaria barreilta. Raakaöljyn hinnan aleneminen heikentäisi Fortumin öljyn- ja kaasuntuotannon arvioitua tulosta ja johtaisi myös varastotappioihin vuoden viimeisellä neljänneksellä. Åsgard-kentän korjaustöiden vuoksi kaasuntuotanto on loppuvuoden pysähdyksissä. Tästä syystä konsernin öljyn ja kaasun kokonaistuotannon arvioidaan kasvavan kuluvana vuonna vain noin 15 % aiemmin ilmoitetun 25 %:n sijaan.

Vaikka öljytuotteiden kulutuksen kasvua ei yhtiön tärkeimmillä markkina-alueilla juuri ole näkyvissä, vähärikkisten ja rikkömiemien polttoaineiden kysyntä on selvässä kasvussa. Kansainvälinen öljynjalostusmarginaali oli kesäkuukausina erittäin heikko. Syksyn myötä tilanne parani ja lokakuussa Brent complex -marginaali oli keskimäärin 2,2 dollaria barreilta. Lokakuun viimeisen viikon aikana marginaali oli noin yksi dollari barreilta. Fortumin jalostusmarginaalin arvioidaan edelleen säilyvän selvästi kansainvälistä marginaalia parempana.

Edellä mainituista syistä Fortumin öljy- ja kaasuliiketoiminnan viimeisen vuosineljänneksen tuloksen arvioidaan jäävän selvästi viime vuoden vastaavaa jaksoa heikommaksi.

Sähkön käytön arvioidaan kasvavan lähivuosina pohjoismaissa noin 1,5 prosentin vuosivauhtia. Sähkön tuotannossa pohjoismaisilla markkinoilla vesivoiman osuuden ennakoitaan vuositasolla laskevan vuoden 2000 ennätysellisen korkealta tasolta. Sähkön markkinahinta pohjoismaissa on kuluvan vuoden aikana ollut merkittävästi korkeampi kuin edellisenä vuonna. Lokakuun lopussa Nord Poolin sähkön futuurihinnat loppuvuodelle 2001 olivat noin 21 euroa megawattitunnilta. Sähkö- ja lämpöliiketoiminnan jatkuvien toimintojen tulos on yleensä vuoden ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä merkittävästi parempi kuin toisella ja kolmannella neljänneksellä. Fortumin tämän hetkiselä tuotantokapasiteetilla ja nykyisillä markkinanäkymillä sähköntuotannon arvioidaan tänä vuonna olevan viidenneksen viime vuotta suurempi.

Konsernin koko vuoden tuloksen arvioidaan olevan viime vuoden tasolla.

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton.

Espoossa 1.11.2001
Fortum Oyj
Hallitus

Lisätiedot:
Toimitusjohtaja Mikael Lilius, puh. 010 45 29100
Talousjohtaja Juha Laaksonen, puh. 010 45 24519

FORTUM-KONSERNI 1.1.-30.9.2001
Osavuosituluvut ovat tilintarkastamattomia
KONSERNIN TULOSLASKELMA

M€		III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Liikevaihto	1a)	2 482	2 561	7 874	7 532	10 614
Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)		9	10	27	26	46
Liiketoiminnan muut tuotot		50	25	182	79	140
Poistot ja arvonalentumiset		-137	-142	-414	-417	-571
Liiketoiminnan muut kulut		-2 220	-2 253	-6 926	-6 597	-9 323
Liikevoitto		184	201	743	623	906
Rahoitustuotot ja -kulut		-50	-57	-160	-209	-273
Voitto ennen satunnaisia eriä		134	144	583	414	633
Satunnaiset tuotot ja kulut		-	-	-	-8	-10
Voitto ennen veroja		134	144	583	406	623
Välittömät verot	1b)	-26	-21	-127	-83	-154
Vähemmistöosuus		-21	-22	-63	-26	-46
Tilikauden voitto		87	101	393	297	423

Tulos/osake, euro	0,11	0,13	0,49	0,39	0,55
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos /osake, euro	0,11	0,13	0,49	0,39	0,55
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl			794 571	784 783	787 223
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl			795 337	784 783	787 223

1a) Vertailuluvut oikaistu vastaamaan maakaasutradingin muutettua kirjauskäytäntöä.

1b) Osavuoden veroina on kirjattu katsauskauden tulosta vastaavat verot.

KONSERNIN TASE

M€		30.9.01	30.9.00	31.12.00
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat		10 932	12 209	11 712
Vaihtuvat vastaavat				
Vaihto-omaisuus		639	758	746
Saamiset		1 871	1 892	1 933
Rahavarat		377	417	437
Yhteensä		2 887	3 067	3 116
Yhteensä		13 819	15 276	14 828
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Osakepääoma		2 875	2 875	2 875
Muu oma pääoma		2 298	2 059	2 147
Yhteensä		5 173	4 934	5 022
Vähemmistöosuus		1 270	1 304	1 281
Pakolliset varaukset		111	179	197
Laskennallinen verovelka		1 044	1 229	1 177
Pitkäaikainen vieras pääoma		3 561	4 561	4 463
Lyhytaikainen vieras pääoma		2 660	3 069	2 688
Yhteensä		13 819	15 276	14 828

Oma pääoma/osake, euro	6,52	6,21	6,32
Osakkeiden lukumäärä, 1 000 kpl	845 609	845 609	845 609
Osakkeiden lukumäärä ilman omia osakkeita, 1 000 kpl	794 571	794 571	794 571

FORTUM-KONSERNI 1.1.-30.9.2001
Osavuosituluvut ovat tilintarkastamattomia

KONSERNIN KASSAVIRTALASKELMA

M€	30.9.01	30.9.00	31.12.00
Liiketoiminnan kassavirta	889	422	424
Käyttöomaisuuslisäys	-483	-1 620	-1 742
Käyttöomaisuuden myyntitulot	418	336	518
Muiden sijoitusten muutos	-18	0	115
Kassavirta ennen rahoitusta	806	-862	-685
Lainojen nettomuutos	-703	-556	-666
Osingonjako	-183	-141	-141
Muut rahoituserät	17	1 214	1 152
Rahoituksen kassavirta	-869	517	345
Likvidien varojen muutos			
lisäys (+), vähennys (-)	-63	-345	-340

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

	30.9.01	30.9.00	31.12.00
Korollinen nettovelka, M€	3 755	5 067	4 626
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, M€	483	2 954	3 131
Liiketoiminnan kassavirta, M€	889	422	424
Kassavirta ennen rahoitusta, M€	806	-862	-685
Henkilöstö keskimäärin	15 237	16 336	16 220
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,4	8,3	9,4
Oman pääoman tuotto, %	8,8	7,6	8,6
Gearing, %	58	81	73
Omavaraisuusaste, %	47	41	43

KONSERNIN LIIKEVAIHTO LIIKETOIMINNOITTAIN

M€	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti 2)	175	117	556	331	533
Öljynjalostus ja markkinointi	1 846	1 972	5 544	5 550	7 759
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	379	359	1 401	1 246	1 760
Sähkön siirto	95	101	335	338	467
Service	84	83	253	234	356
Engineering	72	135	299	408	585
Muu toiminta	31	23	73	67	94
Liiketoimintojen välinen myynti	-200	-229	-587	-642	-940
Yhteensä	2 482	2 561	7 874	7 532	10 614
Poistuneet liiketoiminnot	-	-	-	-	-
Liikevaihto	2 482	2 561	7 874	7 532	10 614

2) Vertailuluvut oikaistu vastaamaan maakaasutradingin muutettua kirjauskäytäntöä.

KONSERNIN LIIKEVOITTO LIIKETOIMINNOITTAIN

M€	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti	61	46	180	131	218
Öljynjalostus ja markkinointi	77	133	222	274	382
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	23	2	228	148	211
Sähkön siirto	24	25	105	93	127
Service	3	2	29	4	12
Engineering	1	1	-9	-5	-21
Muu toiminta	-2	-4	-16	-15	-20
Eliminoinnit	-3	-4	4	-7	-3
Yhteensä	184	201	743	623	906
Poistuneet liiketoiminnot	-	-	-	-	-
Liikevoitto	184	201	743	623	906

FORTUM-KONSERNI 1.1.-30.9.2001

Osavuosituluvut ovat tilintarkastamattomia

KONSERNIN POISTOT LIIKETOIMINNOITTAIN

M€	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti	24	24	72	68	85
Öljynjalostus ja markkinointi	35	36	103	106	147
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	45	46	134	134	191
Sähkönsiirto	29	30	88	90	122
Service	2	1	5	5	7
Engineering	1	4	6	8	9
Muu toiminta ja eliminoinnit	1	1	6	6	10
Yhteensä	137	142	414	417	571
Poistuneet liiketoiminnat	-	-	-	-	-
Poistot	137	142	414	417	571

MERKITTÄVÄT KERTALUONTEISET ERÄT LIIKEVOITOSSA LIIKETOIMINNOITTAIN

M€	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti	14	2	14	2	2
Öljynjalostus ja markkinointi	-14	26	-13	33	32
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	12	10	34	41	14
Sähkönsiirto	3	1	10	2	-1
Service	-	-	16	-	-
Engineering	-	2	-	2	2
Muu toiminta ja eliminoinnit	1	1	2	2	23
Yhteensä	16	42	63	82	72
Poistuneet liiketoiminnat	-	-	-	-	-
Kertaluonteiset erät	16	42	63	82	72

KONSERNIN INVESTOINNIT LIIKETOIMINNOITTAIN

M€	III/01	III/00	I-III/01	I-III/00	2000
Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti	37	41	74	105	137
Öljynjalostus ja markkinointi	52	30	162	86	128
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	55	102	167	2 299	2 343
Sähkönsiirto	37	71	59	452	489
Service	1	1	2	4	5
Engineering	-	1	4	4	20
Muu toiminta ja eliminoinnit	7	-3	15	4	9
Yhteensä	189	243	483	2 954	3 131
Poistuneet liiketoiminnat	-	-	-	-	-
Investoinnit	189	243	483	2 954	3 131

FORTUM-KONSERNI 1.1.-30.9.2001*Osavuosituluvut ovat tilintarkastamattomia***KONSERNIN SIDOTTU PÄÄOMA LIIKETOIMINNOITTAIN**

<i>M€</i>	30.9.01	30.9.00	31.12.00
Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti	1 298	1 330	1 284
Öljynjalostus ja markkinointi	1 733	1 869	1 838
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti 3)	5 673	6 549	6 193
Sähkön siirto 3)	2 104	2 326	2 263
Service	28	34	31
Engineering	7	67	81
Muu toiminta ja eliminoinnit	151	157	141
Yhteensä	10 994	12 332	11 831
Poistuneet liiketoiminnot	-	-	-
Sidottu pääoma	10 994	12 332	11 831

3) Sidottu pääoma sisältää konserniaktiivan kohdistamisesta muodostuvaa laskennallista verovelkaa Sähkön ja lämmön tuotannossa ja myynnissä 175 M€ 30.9.2001, 216 M€ 30.9.2000 ja 216 M€ 31.12.2000 sekä Sähkön siirrossa 235 M€ 30.9.2001, 252 M€ 30.9.2000 ja 262 M€ 31.12.2000 .

KONSERNIN SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO LIIKETOIMINNOITTAIN⁴⁾

<i>%</i>	I-III/01	I-III/00	2000
Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti	18,6	13,4	18,0
Öljynjalostus ja markkinointi	16,6	19,7	22,2
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	5,1	3,1	3,8
Sähkön siirto	6,4	5,4	6,4
Service	131,1	16,4	32,9
Engineering	-27,3	-9,0	-35,6

4) Sidotun pääoman tuotto -% katsauskaudella = Liikevoitto / sidottu pääoma keskimäärin

KONSERNIN VASTUUT

<i>M€</i>	30.9.01	30.9.00	31.12.00
Vastuusitoumukset			
Omasta puolesta			
Velan vakuudeksi			
Pantit	237	293	188
Kiinteistökiinnitykset	139	312	156
Yrityskiinnitykset	17	18	22
Irtaimistokiinnitykset	53	58	54
Muista sitoumuksista			
Pantit	-	61	2
Kiinteistökiinnitykset	56	37	87
Yrityskiinnitykset	-	1	3
Irtaimistokiinnitykset	15	-	6
Takaisinostovastuut	17	18	18
Muut vastuusitoumukset	429	668	543
Yhteensä	963	1 466	1 079
Osakkuusyriytysten puolesta			
Takaukset	150	397	165
Muut vastuusitoumukset	346	183	368
Yhteensä	496	580	533
Muiden puolesta			
Pantit	-	1	1
Takaukset	111	168	140
Vekselivastuut	-	6	-
Muut vastuusitoumukset	4	8	20
Yhteensä	115	183	161
Yhteensä	1 574	2 229	1 773
Käyttöleasingvastuut			
Vuoden sisällä erääntyvät	88	64	68
Yli vuoden kuluttua erääntyvät	100	178	122
Yhteensä	188	242	190
Rahoitusleasingisopimukset on kirjattu taseeseen.			
Ydinjätehuoltovastuu	489	471	489
Ydinjätehuoltorahaston rahasto-osuus	-460	-385	-460
Velkana taseessa 5)	29	87	29
Ylikate	-	1	-

5) Vakuutena kiinnitettyt haltijavelkakirjat

FORTUM-KONSERNI 1.1.-30.9.2001

Osavuositilvut ovat tilintarkastamattomia

Johdannaissopimukset	30.9.01			30.9.00			31.12.00			
	Korko- ja valuuttajohdannaiset M€	Kohde- etuuden arvo	Käypä arvo	Tulout- tamatta	Kohde- etuuden arvo	Käypä arvo	Tulout- tamatta	Kohde- etuuden arvo	Käypä arvo	Tulout- tamatta
Korko- ja obligaatiotermit	2 595	-2	-2	223	-	-	85	-	-	-
Koronvaihtosopimukset	4 936	-5	18	3 944	-10	-5	3 239	-7	2	-
Valuuttatermit 6), 7)	4 506	159	120	2 519	-11	-47	2 358	48	-16	-
Valuuttavaihtosopimukset	3 112	396	53	2 133	93	-21	2 308	149	-6	-
Ostetut valuuttaoptiot	162	-1	-1	132	-2	-2	144	1	1	1
Asetetut valuuttaoptiot	78	1	1	81	-2	-2	90	1	1	1

6) Sisältää myös suljetut termiinisopimukset.

7) Sisältää myös ulkomaisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa suojaavat sopimukset.

Raakaöljy ja öljytuotteet	30.9.01			30.9.00			31.12.00		
	Määrä 1000 bbl	Käypä arvo M€	Tulout- tamatta M€	Määrä 1000 bbl	Käypä arvo M€	Tulout- tamatta M€	Määrä 1000 bbl	Käypä arvo M€	Tulout- tamatta M€
Myyntisopimukset	1 796	4	4	25 117	-11	-11	15 130	21	17
Ostosopimukset	4 767	-2	-2	15 623	18	18	4 341	-10	-10
Ostetut optiot	100	-	-	1 600	-	-	2 093	-	-
Asetetut optiot	1 200	1	1	2 643	-1	-1	1 250	-	-

Sähköjohdannaiset	30.9.01			30.9.00			31.12.00		
	Määrä TWh	Käypä arvo M€	Tulout- tamatta M€	Määrä TWh	Käypä arvo M€	Tulout- tamatta M€	Määrä TWh	Käypä arvo M€	Tulout- tamatta M€
Myyntisopimukset	52	-84	-81	31	5	5	70	155	26
Ostosopimukset	47	105	105	29	-36	-25	67	-163	-26
Ostetut optiot	4	1	1	2	-	-	3	-	-
Asetetut optiot	6	-1	-1	2	1	1	3	-	-

Muiden vastuiden lisäksi Gasum Oy:n puolesta on annettu takaus, joka kattaa 75 % Gasumin ja OOO Gazexportin välisestä maakaasun hankintasopimuksesta johtuvista maksuvelvoitteista.

Johdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinahintoihin siltä osin kuin sopimukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena.

Muiden sopimusten käypä arvo perustuu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon ja optioiden osalta arvonnäytysmalleihin.

Johdannaissopimuksia käytetään pääasiassa konsernin valuutta-, korko- ja hintariskin hallintaan.

Omat osakkeet

Fortum Oyj:n tytäryhtiö Fortum Power and Heat Oy omistaa 51 037 520 Fortum Oyj:n osaketta yhteenlasketulta nimellisarvoltaan 173 527 568,00 euroa ja kirjanpitoarvoltaan 188 928 107,28 euroa. Tämä on 6,04 prosenttia Fortum Oyj:n koko osakekannasta ja osakepääomasta. Omat osakkeet on eliminoitu konsernin taseesta.

FORTUM-KONSERNI 1.1.-30.9.2001

Osavuosituluvut ovat tilintarkastamattomia

LIKEVAIHTO NELJÄNNEKSITTÄIN

M€	I/00	II/00	III/00	IV/00	2000	I/01	II/01	III/01
Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti 8)	113	101	117	202	532	189	192	175
Öljynjalostus ja markkinointi	1 669	1 909	1 972	2 209	7 759	1 941	1 757	1 846
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	503	384	359	514	1 760	604	418	379
Sähkön siirto	131	106	101	129	467	135	105	95
Service	78	73	83	122	356	77	92	84
Engineering	118	155	135	177	585	104	123	72
Muu toiminta	21	23	23	27	94	22	20	31
Liiketoimintojen välinen myynti	-210	-203	-229	-298	-940	-183	-204	-200
Yhteensä	2 423	2 548	2 561	3 082	10 613	2 889	2 503	2 482
Poistuneet liiketoiminnat	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevaihto	2 423	2 548	2 561	3 082	10 613	2 889	2 503	2 482

8) Vertailuluvut oikaistu vastaamaan maakaasutradingin muutettua kirjauskäytäntöä.

LIKEVOITTO NELJÄNNEKSITTÄIN

M€	I/00	II/00	III/00	IV/00	2000	I/01	II/01	III/01
Öljyn ja kaasun tuotanto ja myynti	45	40	46	87	218	51	68	61
Öljynjalostus ja markkinointi	4	137	133	108	382	52	93	77
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	100	46	2	63	211	157	48	23
Sähkön siirto	49	19	25	34	127	56	25	24
Service	4	-2	2	8	12	6	20	3
Engineering	-2	-4	1	-16	-21	-11	1	1
Muu toiminta	-1	-10	-4	-5	-20	-5	-9	-2
Eliminoinnit	-2	-1	-4	4	-3	1	5	-3
Yhteensä	197	225	201	283	906	307	251	184
Poistuneet liiketoiminnat	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevoitto	197	225	201	283	906	307	251	184